

Gezegen mi, Cüce Gezegen mi?

Gezegenler, asteroitler, kuyruklu yıldızlar... Güneş Sistemi'nde çok sayıda gökcismi var. Bu gökcisimlerinden sekizi gezegen. 2006 yılına kadar Plüton'un da Güneş Sistemi'ndeki bu gezegenlerden biri olduğu düşünülüyordu. Ancak onun gezegen değil, cüce gezegen olduğu anlaşıldı. Peki nedir bu cüce gezegen?

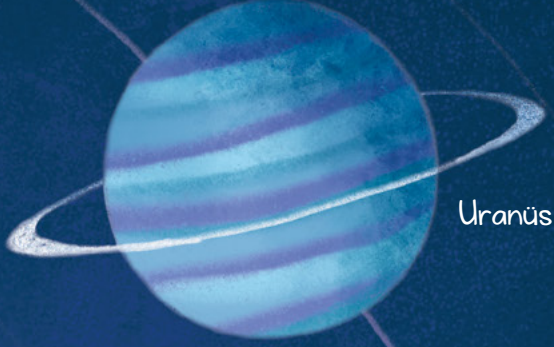
Cüce gezegeni tanımlayabilmek için önce gezegenin ne olduğunu anlamak gerekir. Herhangi bir gökcismine gezegen diyebilmek için şu soruların yanıtlarına bakılır. Eğer bir gökcismi için bu soruların yanıtları "Evet" ise bu gökcismi gezegen olarak tanımlanır.

1. Bir yıldızın çevresinde, kendine ait bir yörüngede mi dolanıyor?

2. Yeterli kütleçekimi ve dönüş hızı sayesinde küre benzeri bir yapı oluşturabilmiş mi?

3. Yörüngesinde kendisiyle benzer boyutta başka gökcismi olmadan, tek başına mı dolanıyor?

Gelin şimdi de cüce gezegen neymiş ona bakalım. Aslında gezegenle cüce gezegen arasında küçük bir fark var. Cüce gezegenler, "Yörüngesinde kendisiyle benzer boyutta başka gökcismi olmadan, tek başına mı dolanıyor?" sorusuna "Evet" yanıtını veremiyor.

Uranüs

Plüton

Neptün

Makemake

Eris

Haumea

Satürn

İşte 2006 yılında Plüton'un yörüngesinde benzer boyutlarda başka gökcisimlerinin de olduğu fark edildi. Bu nedenle de gezegen sınıfından çıkarıldı ve cüce gezegen sınıfına alındı. Güneş Sistemi'nde Plüton'dan başka bilinen dört cüce gezegen daha var. Bunlar Ceres, Eris, Makemake ve Haumea.

Burada Dünya ve Güneş Sistemi'ndeki bilinen beş cüce gezegen ölçeklenerek resmedilmiş.

Gülnur Geçmiş
Çizim: Mert Oskeroğlu